

13. Descriu les característiques bàsiques de l'escriptura teatral actual

A partir dels anys 70, igual que ocorre amb els altres gèneres literaris, el teatre entra dins *l'òrbita de la modernitat*. A finals dels anys seixantes i, sobretot, **als setantes**, uns **grups de teatre independents** van renovar el panorama teatral amb conceptes dramàtics alternatius que insistien més en l'**espectacle**, en els "**muntatges**", i bandejaven el text d'autor, a favor d'una creació col·lectiva. També en aquests anys, malgrat que alguns crítics insinuaven que la figura de l'autor havia desaparegut, el que és ben cert és que a partir del 1964 va començar una **nova etapa del teatre d'autor** en català amb l'estrena d'*Una vella, coneguda olor*, de Josep M. Benet i Jornet (Barcelona, 1940).

La renovació del panorama teatral per part dels grups de teatre que focalitzaven en els "muntatges" es caracteritza per la substitució de l'espai escènic tradicional, a la italiana, per un espai polivalent, i per la introducció de noves tècniques dramàtiques, que incloïen el mim, la mescla de gèneres, els decorats simbòlics o la manca d'aquests, la provocació al públic, etc. Algunes de les convencions teatrals tradicionals han estat qüestionades: diàlegs, coordenades espai/temps, noció de personatge, conflicte dramàtic...

Al llarg d'aquestes darreres dècades s'han consolidat molts dels **grups teatrals** de la dècada dels seixantes i dels setantes, que actualment són un referent internacional de molt d'èxit: a aquests se n'han sumat altres de nous o que són una substitució d'altres anteriors. Així, actualment, podem destacar-ne els grups catalans Els Joglars (1962), Els Comediants (1972), Dagoll-Dagom (1974)... i, entre els valencians, la Cassola o cia. de teatre La Dependent (1987), Moma Teatre (1982), Xarxa Teatre (1983), Saineters (1995), Pot de Plom (1996) i Albena Teatre (1994)-aquest últim és el grup del programa televisiu *Autoindefinit* i *Socarrats*-.

Pel que fa al teatre d'autor, després de l'estrena d'*Una vella coneguda olor* de Benet i Jornet, s'estrenen el 1971 *El retaule del flautista* (1968), de Jordi Teixidor, *Plany en la mort d'Enric Ribera* (1975), *El brunzir de les abelles* (1977), de Rodolf Sirera i *Dansa del Vetllatori* (1972), de Manuel Molins. L'èxit d'aquestes representacions era la confirmació de l'existència d'autors joves que volien fer un teatre diferent: de qualitat, innovador i tradicional alhora, de denúncia social i vàlid comercialment.

Pel que fa al nostre **panorama teatral** del final segle XX i començament del XXI es pot definir per la seua **riquesa** i el seu **dinamisme**. La nòmina d'autors i grups teatrals en actiu i amb èxit de crítica i de públic s'ha ampliat molt: a més dels **autors** consolidats de les dècades dels seixantes i setantes, cal afegir-ne altres, com ara Sergi Belbel, i Jordi Galceran, a Barcelona, i Pasqual Alapont i Carles Alberola, etc. a les terres valencianes. Podem destacar-ne diverses tendències:

- a) Experimentació formal i comicitat mitjançant la ironia i l'humor (Sergi Belbel)
- b) Teatralitat centrada en els problemes individuals i no col·lectius, amb personatges anònims i diàlegs impossibles (Paco Zarzoso i Luïsa Cunillé)
- c) Comèdia lleugera, fàcil i ben construïda, influenciada per les telesèries (C. Alberola, J. Galceran)

A més, amb l'arribada de la democràcia, s'han creat algunes **institucions teatrals** que han millorat i han consolidat la infraestructura del nostre teatre: el Teatre Lliure de Barcelona(1976), la companyia de Josep Maria Flotats o el Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya, 1981, el Centre Dramàtic de les Illes Balears, 1987, i el Centre Dramàtic de la Generalitat Valenciana, 1988. També la televisió ha contribuït a fomentar el teatre, sobretot amb l'emissió de sèries interpretades en la nostra llengua i de les quals són guionistes alguns dels nostres dramaturgs més consagrats.

Podem concloure afirmant la gran embranzida del gènere dramàtic en la nostra llengua en tots els territoris catalanoparlants durant les darreres dècades del segle xx i les actuals, tant pel que fa al teatre d'autor com pel que fa a la innovació introduïda pels grups de teatre que focalitzaven en el muntatge. Aquesta interessant i espectacular renovació del panorama teatral ha estat reforçada per la creació d'institucions teatrals de caràcter públic que han millorat i consolidat les infraestructures del nostre teatre. A pesar d'aquesta inqüestionable millora, a terres valencianes és necessari major suport institucional per a aconseguir una major normalització cultural del teatre en la nostra llengua.